

Možnosti za razvojno agendo iz Dohe po sedmi ministrski konferenci Svetovne trgovinske organizacije

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 16. decembra 2009 o možnostih za razvojno agendo iz Dohe po sedmi ministrski konferenci Svetovne trgovinske organizacije

Evropski parlament,

- ob upoštevanju poglavja IV, členov 36 (načela in cilji) in 37 (zaveze) Splošnega sporazuma o tarifah in trgovini (sporazum GATT),
  - ob upoštevanju ministrske deklaracije iz Dohe v okviru Svetovne trgovinske organizacije (STO) z dne 14. novembra 2001,
  - ob upoštevanju ministrske deklaracije iz Hongkonga v okviru STO z dne 18. decembra 2005,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. aprila 2006 o oceni pogajalskega kroga iz Dohe po ministrski konferenci Svetovne trgovinske organizacije v Hongkongu¹,
  - ob upoštevanju osnutka načrta (ali „načina izvrševanja“) končnega dogovora o trgovini s kmetijskimi in nekmetijskimi proizvodi iz leta 2008,
  - ob upoštevanju mirujoče zaveze voditeljev skupine G20 z nedavnih vrhunskih srečanj, da ne uvedejo ukrepov, s katerimi bi vzpostavili ovire za trgovino in naložbe, ter da take ukrepe nemudoma popravijo,
  - ob upoštevanju nastopnega govora Pascala Lamyja na javnem forumu STO 28. septembra 2009,
  - ob upoštevanju razvojnih ciljev tisočletja Združenih narodov in zaveze držav članic EU o pomoči v boju proti lakoti in revščini,
  - ob upoštevanju letnega poročila STO za leto 2009,
  - ob upoštevanju predsednikovega povzetka sedme ministrske konference STO 2. decembra 2009,
  - ob upoštevanju členov 115(5) in 110(2) svojega poslovnika,
- A. ker se je pogajalski krog iz Dohe začel leta 2001, s cilji ustvariti nove priložnosti za trgovino, okrepiti pravila za večstransko trgovino, urediti obstoječa neravnovesja v trgovinskem sistemu in trgovino usmeriti v korist trajnostnemu razvoju, s poudarkom na gospodarski vključitvi držav v razvoju, zlasti najmanj razvitih, kar izvira iz prepričanja, da lahko večstranski sistem, temelječ na pravičnejših in enakopravnejših pravilih, prispeva k pravični in prosti trgovini, ki bo pripomogla k razvoju vseh celin,

---

¹ UL C 293 E, 2.12.2006, str. 155.

- B. ker deklaracija iz Dohe ponovno potrjuje zavezo o posebnem in diferenciranem obravnavanju držav v razvoju, s čimer bi se upošteval njihov neenak položaj,
- C. ker so konec julija 2008 zastali pogovori na ministrski ravni v okviru STO za sklenitev kroga iz Dohe,
- D. ker je gospodarska kriza še zlasti močno prizadela mednarodno trgovino, saj trgovinski tokovi upadajo še precej bolj kot svetovna proizvodnja,
- E. ker bi izboljšanje pravil Svetovne trgovinske organizacije o spodbujanju trgovine koristilo vsem članicam organizacije, saj bi to povečalo pravno varnost, znižalo stroške trgovinskih transakcij in preprečevalo zlorabe,
- F. ker je sedma ministrska konferenca STO, ki je potekala od 30. novembra do 2. decembra 2009 v Ženevi, poudarila velik pomen trgovine in pogajalskega kroga iz Dohe za gospodarsko okrevanje in zmanjševanje revščine v državah v razvoju,
- G. ker je bilo 1. decembra 2009 na delovni seji sedme ministrske konference prvič po uveljavitvi Lizbonske pogodbe v Svetovni trgovinski organizaciji uporabljeno ime Evropska unija,
  - 1. ponovno izraža svojo zavezanost večstranskemu trgovinskemu sistemu in Svetovni trgovinski organizaciji kot poroku za sistem, ki temelji na pravilih; meni, da ima Svetovna trgovinska organizacija osrednjo vlogo pri zagotavljanju boljšega upravljanja globalizacije in pravičnejše razporeditve njenih koristi;
  - 2. meni, da so v sedanji gospodarski krizi pravila in zaveze STO članicam v veliki meri omogočile, da jim ni bilo treba poseči po ukrepih za omejevanje trgovine, hkrati pa tudi prožnost pri sprejemanju ukrepov za okrevanje gospodarstva;
  - 3. spodbuja članice Svetovne trgovinske organizacije, naj v vseh svojih dvostranskih in večstranskih trgovinskih odnosih ter prihodnjih sporazumih ostanejo zavezane boju proti protekcionizmu;

Razvojna agenda iz Dohe

- 4. ponovno potrjuje svojo trdno podporo umestitvi razvoja na osrednje mesto razvojne agende iz Dohe in članice STO poziva, naj izpolnijo ambiciozne cilje ministrske deklaracije iz Dohe iz leta 2001 in s tem zagotovijo uresničevanje razvojnih ciljev tisočletja Združenih narodov;
- 5. meni, da se razvite države, če naj bi v celoti izpolnile zavezo o dokončanju pogajalskega kroga, ne bi smele prizadevati za pogajalske cilje, ki bi lahko škodovali razvojnim ciljem pogajalskega kroga; meni tudi, da morajo rastoča gospodarstva zagotoviti, da ne bodo s svojimi razvojnimi cilji škodovala ciljem drugih držav v razvoju, zlasti najmanj razvitih držav;
- 6. priznava napredek, dosežen pri razvojni agendi iz Dohe po ministrski konferenci v Hongkongu; je seznanjen z zavezanostjo na sedmi ministrski konferenci v Ženevi, ki je na pogajanjih o razvojni agendi iz Dohe ni bilo;
- 7. odločno podpira zaključek razvojne agende iz Dohe na podlagi celostnega, smelega in

uravnoveženega izida pogajanj, ki bo koristil gospodarski rasti in razvoju po vsem svetu, pa tudi verodostojnosti večstranskega trgovinskega sistema; meni, da bi bil lahko uspešen zaključek razvojne agende iz Dohe pomemben dejavnik pri spodbujanju okrevanja svetovnega gospodarstva po finančni in gospodarski krizi;

8. poziva države z gospodarstvi v vzponu, naj prevzamejo odgovornost kot svetovni gospodarski akterji ter se prilagajajo v skladu s svojo ravno razvoja in (sektorske) konkurenčnosti; poudarja pomen trgovine sever–jug in jug–jug;
9. poziva razvite države in države z gospodarstvi v vzponu, naj upoštevajo pobudo EU „Vse razen orožja“ in najmanj razvitim državam ponudijo dostop na trg brez kakršnih koli carin in brez kvot; poudarja tudi pomen razširjenega okvira za pomoč trgovini;
10. poziva Komisijo, naj si prizadeva za doseganje ciljev pogajalskega mandata, in sicer glede zaščite geografskih označb in pravic intelektualne lastnine, dostopa do trga za industrijske proizvode in storitve ter javna naročila v razvitih državah in v državah v razvoju ter glede minimalnih zahtev za okoljske in socialne standarde;
11. spodbuja Evropsko unijo, naj prevzame vodilno vlogo pri spodbujanju oprijemljivega napredka pri sedanjih pogajanjih STO, da se zaključi pogajalski krog iz Dohe; poleg tega naj z zблиževanjem različnih stališč držav članic STO spodbudi polno sodelovanje držav v razvoju in najmanj razvitih držav v svetovni trgovini;

Kmetijstvo

12. poziva Komisijo, naj strogo spoštuje pogajalski mandat, ki ji ga je podelil Svet in kjer je kot omejitev njenega ukrepanja določena že uvedena reforma skupne kmetijske politike, če pri trgovinskih partnerjih pridobi enakovredne koncesije, ter naj odločno brani stališče Evropske unije o geografskih označbah;
13. poziva Komisijo, naj pri sporazumu o bananah, ki je ta čas v zaključni fazi, pridelovalcem v državah AKP in Skupnosti zagotovi resnično pravno varnost ter da so upoštevane finančne posledice tega sporazuma;
14. opozarja na zavezo članic STO, sprejeto na ministrski konferenci v Hong Kongu, o zagotovitvi vzporedne odprave vseh oblik izvoznih subvencij in vzpostavitvi pravil za vse izvozne ukrepe z enakim učinkom;
15. poziva razvite države in rastoča gospodarstva, naj zagotovijo, da bodo države v razvoju s sporazumom pridobile politična orodja, ki jih potrebujejo za zaščito in razvoj svojega kmetijskega sektorja in lokalne proizvodnje hrane, boljši življenjski standard na podeželju in večjo zanesljivost preskrbe s hrano (splošni dostop do ustreznih količin hrane po dostopni ceni); zato poziva, da se v sporazum vključijo jasne določbe o posebni in diferencirani obravnavi, zlasti v zvezi s posebnimi proizvodi in posebnimi zaščitnimi mehanizmi;

Dostop do trga za nekmetijske proizvode

16. poziva k ambicioznim izidom pogajanj o dostopu do trga za nekmetijske proizvode, ki bodo zagotovili dejanske nove možnosti dostopa do trga s pomočjo znatnega znižanja veljavnih stopenj in hkrati omogočali posebno in diferencirano obravnavo; daje prednost prizadevanju za sektorske pobude na področjih, ki so izvozno zanimiva za EU;

Storitve

17. poziva Komisijo, naj ohrani trdno pogajalsko stališče, katerega cilj bo resnično boljši dostop do trga za proizvode EU in storitve v razvitih državah in državah z gospodarstvi v vzponu;
18. poziva k ukrepom, s katerimi bi zagotovili, da bodo trgovinski sporazumi v sektorju finančnih storitev vključevali ukrepe, ki bodo zagotavljali skladnost s cilji mednarodne skupnosti in skupine G20 glede ureditve teh storitev, zlasti preprečevanja črnih lukenj in davčnih utaj;
19. poziva k intenzivnejšim pogovorom na področju storitev, da bi dosegli večjo liberalizacijo storitev na splošno ter hkrati ohranili nacionalne politične cilje članic STO ter njihovo pravico do urejanja javnih storitev;

Reforma Svetovne trgovinske organizacije

20. ugotavlja, da je treba pretehtati institucionalno reformo Svetovne trgovinske organizacije, da se izboljšajo njeno delovanje ter demokratična legitimnost in odgovornost; v tem pogledu poudarja pomen parlamentarne razsežnosti Svetovne trgovinske organizacije; poziva Komisijo k dejavni vlogi pri prihodnji institucionalni reformi STO in pri promoviranju parlamentarne skupščine STO;
21. meni, da mora STO boljše obravnavati povezave med trgovino in novimi globalnimi izzivi, kot so podnebne spremembe, zanesljivost in neodvisnost preskrbe s hrano in dostojne razmere za delo;
22. poziva k okrepljenemu sodelovanju med STO in drugimi mednarodnimi organizacijami in organi, kot so Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo, Mednarodna organizacija dela, Program Združenih narodov za okolje, Razvojni program Organizacije združenih narodov in Konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj, da se zagotovita vzajemna podpora in skladnost med trgovinskimi in netrgovinskimi vprašanji; pri tem podpira prizadevanja za sprejetje mednarodnih meril in regulativno sodelovanje;
23. podpira krepitev obstoječih in sklepanje novih dvostranskih in regionalnih prostotrgovinskih sporazumov (STO-plus) kot dopolnilo večstranskemu okviru;

Lizbonska pogodba

24. poziva Komisijo, naj se pri potekajočih pogajanjih tesno poveže s Parlamentom; zato opozarja na potrebo po ponovnih pogajanjih o okvirnem sporazumu med Parlamentom in Komisijo, ki bi odražal določbe Lizbonske pogodbe o trgovini, v skladu s katerimi za trgovinsko politiko EU velja strožji demokratični nadzor; namerava revidirati okvirni sporazum z namenom vzpostavitve polnega sodelovanja Parlamenta pri mednarodnih trgovinskih pogajanjih EU ter zagotovitve zlasti, tega, da:
  - (a) bo Parlament obveščen o izbrani pravni podlagi pred začetkom pogajanj;
  - (b) Svet v primeru uradne zahteve Parlamenta ne dovoli začetka pogajanj, dokler Parlament na podlagi poročila pristojnega odbora ne sprejme stališča o predlaganem pogajalskem mandatu,
  - (c) je Parlament redno, pravočasno in v celoti obveščen o poteku vseh dvostranskih in

večstranskih trgovinskih pogajanj,

(d) Komisija še pred sklenitvijo sporazuma upošteva mnenje Parlamenta v obliki priporočil, ki jih Parlament lahko sprejme v katerikoli fazi pogajanj,

(e) se vzpostavi in uporablja medinstitucionalni popis vseh dokumentov, ki jih Komisija posreduje posebnemu odboru iz člena 207(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije;

o

o o

25. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter generalnemu direktorju Svetovne trgovinske organizacije.